

Ne bodimo presilni puristi, da nismo družim pa tudi sebi čez kaka leta nerazumljivi! Pravilo naj nam je vsega to, da v znanstvenih rečeh rabimo izraze, ki jih rabi tudi več drugih narodov. Tako na pr. obdržimo nerv (po latinski nervus), ki je tudi Rusom, Poljakom, Čehom v navadi. Čutnica bila bi res le „Empfindungsnerv“, in gibalnica „Bewegungsnerv“, živce pa je bolj „Lebensgeist“; psihologija naj ostane namesti „dušeslovje“, kajti kdor une besede ne razume, tudi te ne razume; ganglij naj ostane namesti „grče“; hrbtiščni živci za „Cerebrospinalnerven“ je pomanjkljivo, ker ne izrazuje „možgano — hrbt. živcev, „Intercostalnerven“ niso želodčni živci, so pa medreberni; kita je „Flechse ali Sehne“, „Muskel“ je vse drugo, in skoro da nam je muskel zavoljo razumljivosti bolj všeč kot mišica, miška; naj nam ostane tudi fantazija, ker „obrazotvornost“ je složena iz dveh besed, izmed katerih ima prva mnogo pomenov, druga nam ni prav gladka; tudi genij ali ženij utegne bolj biti namesti veleum. — Imela je ta gimnazija 4 profesorje, 2 prava učitelja in v štirih razredih konec leta 100 učencev in enaga, med katerimi je bil le eden Nemec, drugi so bili vsi Slovenci. Evo, po učencih zopet čisto slovenske gimnazije! — Učnine se je plačalo 655 gold. 20 kr.; štipendije so pa znašale 617 gold. 39 kr. — O pretresovanji ministerskega ukaza od 22. marca št. 2365 nič ne omenja sporočilo; ali ga tudi ta gimnazija ni dobila?

Na vseh treh kranjskih gimnazijah je bilo toraj letos 915 učencev, med temi 840 Slovencev, 70 Nemcev, 4 Hrvatje in 1 Lah. Če vprašam: po katerih učencih bi se imel ravnati učni jezik, odgovorila ti bode zdrava pamet: po ogromni večini: po 840 Slovencih. Oni, katerim je ravnopravnost kruh, ktere ga le slovenski narod uživati ne sme, pa pravijo, naj se ravna po 70 Nemcih (in javalno jih je pa še toliko). Čegavo je pravo, naj sodi svet. — Iz teh števil se pa tudi vidi, kakošno podlago so imeli oni, ki so o priliki, ko se je pretresoval ministerski ukaz od 22. marca, bili te misli: naj bi se ljubljanska gimnazija, ki ima 6 paralelnih razredov, razdelila v dve gimnaziji: eno slovensko in eno nemško. Tedaj za 70 — in še teh negotovih — nemških učencev naj se ustanovi posebna gimnazija med tem, ko dosedaj 840 učencev slovenskih nima ne enega razreda le s polovico predmetov v slovenskem jeziku! Kolika nemškutarska sebičnost!

Slovensko slovstvo.

* *Die nominale Flexion des Adjektivs im Alt- und Neuslovenischen. Von dr. Gregor Krek. Wien 1866.*

Ta razprava, ki obsega 6 pol in pol, je poseben stis iz 15. sporočila višje deželne realke v Gradcu, pri kateri je g. dr. Krek profesor. Radostni pozdravljamo ta odlomek večje slovniške razprave, ktera bo po besedah pisateljevih kmalu sledila temu spisu. Marsiktero stvar je zdaj le na drobno načrtal ali je celó ne omenil, ki pride v velikem delu obširno v razpravo. Zato bomo kaj več o zanimivem tem delu takrat govorili, kadar pride popolno na svetlo; že zdaj pa moremo reči, da že prva ta slovniška razprava mladega gosp. profesorja kaže, da se tu učenost z veliko marljivostjo in živo ljubeznijo do maternega jezika častno strinja. Le tako naprej!

* *Klasja z domačega polja* 3. snopič je prišel na svetlo, in s tem so dovršene Prešernove poezije. Po „Krstu pri Savici“ so natisnjene še take pesmi in pesmice, ki jih nima zbirka, ki jo je Prešeren sam

izdal, pa se nahajajo v „Čbelici“, „Koledarčku“ in „Novicah“, ali še nikjer niso natisnjene; na koncu so pridjane še nekatere pšice, ki jih je Prešeren razun v 2. snopiču imenovanih spustil še na Repiča, Slomška, Metelka in Novičarje. Doslednost je zahtevala, da sta gospoda izdatelja tudi v 2. in 3. snopiču s prenarodbami ravnala tako kakor v prvem.

Ozir po slovanskem svetu.

Etnografična (narodopisna) razstava v Moskvi na Ruskem.

(Dalje.)

Zato je sklenil odbor, da predstavi tako v izložbi kakor v stalnem muzeji vsako pleme kot karakteristično skupino ali grupo z vsemi posebnostmi domačega življenja. Kadar bo človek sploh razumel kako tako skupino, kadar bo pregledal pri vsakem plemenu lične črte, obleko, navade, gotovo poželi tudi seznaniti se z natanjimi posebnostmi, ki v skupini niso našle prostora, pa jo vendar dopolnujejo. Tako občinstvo ne bo samo povrhom poznalo obleko, obličja in navade, temveč si stori v mislih jasno in celotno podobo posamesnih plemen in prebivalcev kacega kraja.

Pa da bo pregled še vspešnejši, bodo se morale narodopisne skupine razvrstiti, kakor so po zemeljni krogli razvrščene in to počemši od severja proti jugu.

Ogledovaje vse prehode od severa proti jugu razvidi človek, kako so plemena po zemlji postavljena, kako se posamezni kraji zastran svojih prebivalcev razločujejo; tako se rodi v občinstvu mnogo novih vprašanj, ktera le samostojno preiskovanje rešiti more. Ali zlajševalo bo te preiskave razlaganje, ktero se bo vsikakor imelo o izložbi, in potem etnografični zemljokazi (zemljovid), ki bodo razkladali položaj posameznih plemen.

Tako se nadja odbor doseči prvi namen, to je, izbuditi in razširiti v občinstvu željo, da se seznani z etnografijo in antropologijo (človekovedstvom).

Ni treba mnogo govoriti o drugem namenu, to je, da bo ta muzej sredstvo resnemu znanstvu. To se more doseči le z množino izložkov, sistematično, in s posebno pozornostjo zbranih, da se izberó samo znanstvu primerni predmeti.

Označivši splošno osnovo te izložbe in muzeja ter cilj in konec, čemu da sta namenjena, ne bomo se spuščali v to, da bi na tanko črtali, kako se ima odborova misel oživotvoriti. Povedali bomo samo, kakošne in čegave pomoči je odboru treba. Izložba kakor muzej bosta razdeljena v dva dela: v etnografični in antropologični; potem bomo razumeli obedvoje.

I. Etnografični del.

1. Obleka. Neobhodno treba je, da se zbere in ohrani tipična narodna obleka raznih plemen in krajev, ker se od dne do dne bolj gubi, in vendar ravno ona v raznih ruskih krajinah poglobitno razliko dela.

Ne prejde deset let, pa ne bo sledú tej po pravici krasni obleki, ki jo videva popotnik, ki prehaja Rusijo in pregleduje njeno življenje.

Nima vsaka krajina tako marljivega preiskovalca, kakor je bil na priliko Pavlov, ki je nekoliko let svojega življenja obrnil na to, da je zvesto načrtal obleke in navade voroneške in tambovske gubernije.

Meščani so se z večino že odpovedali narodni obleki. Namesti stare, karakteristične oprave, kateri že skoraj niti v podobah ni sledú, vrnila se je tuja kapa, klobuk in krinolina.

S težavo bo nabiral prihodnji etnograf snovo za zgodovino ruske obleke, ter nas bo po pravici karal, da smo to sila zanimivo stran zanemarili. Ne bomo se